ఇండియన్ ఎకానమీ

నీతి ఆయోగ్

భారత కార్యాచరణ ప్రణాళిక (2017–18 – 2019–20)

★ 1991లో సంభవించిన కొన్ని మార్పులు దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు కీలకంగా మారాయి. ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రారంభించిన నూతన సంస్కరణలు అన్ని రంగాల్లో సమూల మార్పులకు కారణమయ్యాయి.

★ ప్రణాళికా సంఘం పనితీరులో మార్పు కోసం దాన్ని రద్దు చేసి, నీతి ఆయోగ్‌ను ఏర్పాటు చేశారు.

★ నీతి ఆయోగ్ 3, 7, 15 సంవత్సరాల కోసం దీర్ఘదర్శి ప్రణాళికలు రూపొందించింది.

★ ఈ ప్రణాళికల అమలుకు కార్యాచరణ ప్రణాళికలు సిద్ధం చేసింది. 12వ ప్రణాళిక 2017, మార్చి 31తో పూర్తి కావడంతో 15 సంవత్సరాల దీర్ఘకాల ప్రణాళికను రూపొందించారు.

★ ఈ కార్యాచరణ ప్రణాళికలు/ అజెండా 1) 2017 – 2020, 2) 2017 – 2024, 3) 2017 – 2032 సంవత్సరాలకు వర్తించేలా ముసాయిదా సిద్ధం చేశారు.

★ 2017 – 2020 మూడేళ్ల కార్యాచరణ ప్రణాళిక, 14వ ఆర్థిక సంఘం సిఫారసులు అమలయ్యే చివరి 3 సంవత్సరాలు.

★ 15 సంవత్సరాల దీర్ఘకాల ప్రణాళికలో ఈ 3 సంవత్సరాల ప్రణాళిక ప్రధాన భాగం.

★ భారతదేశం, ప్రజలు అన్ని రంగాల్లో సమ్మిళిత వృద్ధి సాధించాలని కోరుతూ ఈ ప్రణాళికను ఏర్పాటు చేశారు.

3 సంవత్సరాల కార్యాచరణ ప్రణాళిక – ప్రధాన అంశాలు

1) మధ్యంతర ఆదాయ వ్యయ నమూనా అంశాలు

2) ప్రధాన రంగాల్లో ఆర్థిక వ్యవస్థ రూపాంతరీకరణ

3) ప్రాంతీయ అభివృద్ధి

4) వృద్ధిని పెంచే కీలక రంగాలు (వృద్ధి చోదకాలు)

5) ప్రభుత్వం

6) సుస్థిరత

7) సామాజిక రంగాలు

మధ్యంతర ఆదాయ వ్యయాలు

★ గత మూడు సంవత్సరాలుగా స్థిరమైన విత్తవిధానాన్ని అనుసరించి విత్తలోటును తగ్గించింది. 2013 – 14లో 4.5 శాతం నుంచి 2016 – 17లో 3.5 శాతానికి తగ్గించింది.

★ రెవెన్యూ లోటును 2013 – 14లో 3.2 శాతం నుంచి 2016 – 17 నాటికి 2.1 శాతానికి తగ్గించింది. వచ్చే 3 సంవత్సరాల్లో ఇదే తగ్గుదలను నమోదు చేయాలని తెలిపింది.

★ ఇదే విధంగా FRBM చట్టం ప్రకారం 2018 – 19 నాటికి విత్తలోటు 3 శాతం, 2019 – 20 నాటికి రెవెన్యూ లోటు 0.9 శాతానికి తగ్గించాలి.

★ 3 సంవత్సరాల కార్యాచరణ ప్రణాళిక భవిష్యత్ ప్రాధాన్యతలను, కేంద్ర ప్రభుత్వ వ్యయాలను అనుసంధానించాలని తెలిపింది. అంతేకాకుండా 2019 – 20 నాటికి అభివృద్ధేతర రెవెన్యూ వ్యయాన్ని 41 శాతానికి తగ్గించాలని తెలిపింది.

ప్రధాన రంగాల్లో ఆర్థిక వ్యవస్థ రూపాంతరీకరణ

★ 2017 – 20 ఆర్థిక కార్యాచరణ ప్రణాళిక గ్రామీణ, వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక, సేవారంగాల్లో అభివృద్ధి, ఉపాధి కల్పనకు దోహదం చేసే రంగాల అభివృద్ధిపై దృష్టి సారించింది.

★ 2022 నాటికి రైతుల ఆదాయాన్ని రెట్టింపు చేయాలనే లక్ష్యంతో వ్యవసాయ అభివృద్ధి కోసం ఉత్పాదక పెంపు, రైతులకు ప్రోత్సాహక ధరలు, రైతులు తమ భూములు ప్రత్యామ్నాయ అంశాలకు వినియోగించేలా ఈ ప్రణాళిక ప్రోత్సహిస్తోంది.

★ గ్రామీణ జనాభాకు సాధికారత కల్పించేందుకు రోడ్లు, డిజిటల్ అనుసంధానత, స్వచ్ఛ ఇంధనం, సమ్మిళిత ఆర్థిక విధానాలు, అందరికీ గృహకల్పన లాంటి భారీ లక్ష్యాలను ప్రతిపాదించింది.

ప్రాంతీయ అభివృద్ధి

★ కార్యాచరణ ప్రణాళిక ఆధునికీకరణలో ప్రధాన భాగమైన పట్టణీకరణ, గ్రామాలు, ప్రాంతీయ అభివృద్ధిపై దృష్టి సారించింది.

★ పట్టణాల అభివృద్ధికి, గృహకల్పన, అవస్థాపన అభివృద్ధి, ప్రజా రవాణా, వ్యర్థాల నిర్వహణ వ్యవస్థ, స్వచ్ఛ భారత్, పట్టణ భూ మార్కెట్‌లో సంస్కరణల ద్వారా సమతౌల్య అభివృద్ధి సాధించేలా దృష్టి నిలిపింది.

★ సమతౌల్య ప్రాంతీయ అభివృద్ధికి దేశంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలైన ఈశాన్య రాష్ట్రాలు, తీర, కరవు, ఎడారి ప్రాంతాలపై దృష్టి నిలపడం ద్వారా ప్రభుత్వం సమతౌల్య అభివృద్ధిని సాధించడం ప్రధాన లక్ష్యంగా నిర్ణయించింది.

వృద్ధి చోదకాలు

★ ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రధాన అభివృద్ధి చోదకాలు అవస్థాపన, సాంకేతిక అనుసంధానత, ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యం, శక్తివనరులు, శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాలపై దృష్టి నిలపడం ద్వారా అభివృద్ధి చేయాలని తెలిపింది.

★ ఆర్థిక వృద్ధిలో డిజిటల్ కనెక్టివిటీ అనేది ప్రధాన వృద్ధి ఇంజిన్‌గా మారింది. కాబట్టి సాంకేతిక అవస్థాపన అభివృద్ధి చేయడం కోసం 'డిజిటల్ ఇండియా' పథకం ద్వారా సాంకేతిక అంతరం తగ్గించాలని అజెండా తెలిపింది.

★ శక్తి, శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాల అభివృద్ధికి ప్రధాన రంగాలు నిర్ణయించి సుస్థిర పర్యావరణ అభివృద్ధిని సాధించాలని అజెండా నిర్ణయించింది.

★ అవస్థాపన సౌకర్యాల కల్పనలో ప్రైవేటు రంగం భాగస్వామ్యం పెంచడం ప్రధాన లక్ష్యంగా నిర్ణయించింది. తద్వారా ఆర్థికాభివృద్ధిని దాని వృద్ధి రేటును పెంచవచ్చని కార్యచరణ ప్రణాళిక తెలిపింది.

ప్రభుత్వం

★ ప్రభుత్వ సంబంధ అంశాలు, పన్నుల విధానం, పోటీ విధానం, క్రమబద్ధీకరణ విధానాలను అవలంబించి ప్రభుత్వ సమర్థత పెంచడం ద్వారా ఆర్థికవృద్ధిని సాధించవచ్చని తెలిపింది.

★ సివిల్ సర్వీస్ సంస్కరణలు, ఎన్నికలు, నల్లధనం, అవినీతి లాంటి అంశాల్లో సంస్కరణలపై దృష్టి నిలిపింది.

★ పన్నుల విధానం, పాలనా విధానాలు, పన్ను ఎగవేతను తగ్గించడం, పన్ను పరిధి, స్థిరపన్ను రేటు, నల్లధనం లాంటి అంశాల్లో కూడా సంస్కరణలు తేవాలని అజెండా తెలిపింది.

★ కార్యాచరణ ప్రణాళిక న్యాయ సంస్కరణలను తీసుకువచ్చి దేశంలో పాలనా న్యాయ చట్టాలను పటిష్ఠ పరచడం ద్వారా పోటీ విధానాలు అవలంబించి అభివృద్ధి సాధించవచ్చని తెలిపింది.

సాంఘిక రంగాలు

★ దేశంలో సమ్మిళిత వృద్ధి సాధనకు ఎస్సీ, ఎస్టీ మహిళలు, వికలాంగులు, వృద్ధులు, పిల్లలు మొదలైన వారి విద్యా, ఆరోగ్యం, నైపుణ్యాలను పెంచాలని అజెండా తెలిపింది.

★ పాఠశాల, ఉన్నత విద్యలో భారీ సంస్కరణలకు సిఫారసు చేసింది.

★ పది ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు విద్యా సంస్థలను ప్రపంచ స్థాయి విశ్వ విద్యాలయాలుగా మార్చడం. దీని కోసం చైనా, సింగపూర్ విధానాలను పరిశీలించడం.

★ మంచి పనితీరు చూపే యూనివర్సిటీలకు స్వయం ప్రతిపత్తి కల్పించడం.

★ ప్రజావసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకున్న వాటికే పరిశోధనా నిధులు అందివ్వడం.

★ విద్యా నియంత్రణ సంస్థలో సంస్కరణలను ఏర్పాటు చేయడం.

★ పాఠశాలల్లో విద్యా సామర్థ్య అంచనాకు జాతీయ సాధనా అధ్యయనం పేరిట పరీక్షలు నిర్వహణ, ఆయా పాఠశాలలకు విద్యా నాణ్యత సూచీలు అందించారు.

★ ఆరోగ్య రంగంపై ప్రధానంగా దృష్టి నిలపడం, ప్రజా ఆరోగ్యం, ముందస్తు రోగ నివారణ చర్యలు, అందరికీ ఆరోగ్యం అందించడం, కేంద్రం నుంచి ఆరోగ్య రంగాలకు సంబంధించిన నిధుల పెంపు లాంటి అంశాల ద్వారా ఫలితాలు రాబట్టాలని అజెండా తెలిపింది.

★ 'అందరినీ కలుపుకుని – అందరికీ అభివృద్ధి' అనే లక్ష్యంతో కుల, మత, వర్గ, లింగ, వయో భేదం లేకుండా అభివృద్ధి విధానాలపై దృష్టి నిలిపి సమ్మిళిత సమాజ స్థాపనకు తద్వారా సమాజంలో ప్రతి వ్యక్తి అభివృద్ధికి దోహదం చేసేలా అజెండాను రూపొందించింది.

సుస్థిరత విధానం

★ కార్యాచరణ ప్రణాళిక పర్యావరణ సుస్థిరతకు ప్రాధాన్యమిచ్చింది.

★ నీటి పారుదల విధానాలు, తాగునీటి డిమాండ్, లభ్యత, ఆదాయం, జనాభా మార్పులకు అనుకూలంగా మారుతుంది. కానీ నీరు స్థిరంగా ఉంటుంది. భూగర్భ జలవనరులను పెంచడానికి నీటి నాణ్యత, ప్రజలకు అవసరమయ్యే నీటి వనరుల పెంపు లాంటి అంశాలపై అజెండా దృష్టి నిలిపింది.

★ అంతేకాకుండా దేశ జనాభా అన్ని రంగాల్లో అభివృద్ధి సాధించడానికి, నవీన భారతదేశ నిర్మాణానికి ఉన్న అడ్డంకులను తొలగించడం కోసం ఈ సూత్రాలు/ అజెండాల సాధనకు కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పోటీ, సహకార భావంతో కలిసి కృషి చేయాలి. 'గరిష్ఠ పాలన – కనిష్ఠ ప్రభుత్వం' లాంటి సూత్రం ఆధారంగా 3, 7, 15 సంవత్సరాల కార్యాచరణ ప్రణాళిక ద్వారా లక్ష్యాలు సాధించవచ్చని తెలిపింది.

లక్ష్యాలు

★ వ్యవసాయ ఉత్పత్తి మార్కెట్ కమిటీల చట్టంలో నూతన సంస్కరణలు తీసుకురావడం, వ్యవసాయ భూములు లీజుల చట్టం – 2016 రూపొందించడం ద్వారా న్యాయబద్ధ సంస్కరణలు తీసుకురావాలి.

★ ప్రధానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన ద్వారా ప్రకృతి విపత్తుల పరిహారానికి అదనపు బీమా సౌకర్యాల కల్పన.

★ అధిక ఆదాయాలు అందించే ఉద్యోగాలను వర్తకం, పరిశ్రమలు, సేవా రంగాల్లో సృష్టించడం.

★ అధిక ఉపాధి, వేతనాలు అందేలా తయారీ రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయడం ఈ అజెండా ప్రధాన ఉద్దేశం.

★ దక్షిణ కొరియా, తైవాన్, సింగపూర్, చైనా దేశాల మాదిరి అధిక ఉత్పత్తి సాధనకు తయారీ రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయడం కూడా ప్రధాన లక్ష్యాల్లో ఒకటి. దీని సాధనకు 'మేకిన్ ఇండియా' పథకాన్ని ఉపయోగించుకుని ఉత్పత్తి, అధిక వేతనాలు అందించే ఉపాధి కల్పన చేయాలని నిర్దేశించింది.

★ ఈ కార్యాచరణ ప్రణాళిక ప్రధాన కీలక రంగాలతోపాటు సేవలు, వస్త్రాలు, ఎలక్ట్రానిక్స్, నగలు, రత్నాలు, ఆర్థిక సేవలు, పర్యాటకం, రియల్ ఎస్టేట్ రంగాలపై దృష్టి నిలిపి ఉపాధి కల్పించాలని సూచించింది.

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు

1. నీతి ఆయోగ్ అధ్యక్షుడు ఎవరు?

1) ప్రధానమంత్రి 2) గవర్నర్

3) ముఖ్యమంత్రి 4) రాష్ట్రపతి

2. నీతి ఆయోగ్ నిర్మాణానికి సంబంధించి వాస్తవాలు ఏవి?

ఎ) సీఈఓ – 1 బి) పూర్తికాలం సభ్యులు – 5

సి) పార్ట్‌టైమ్ సభ్యులు – 2 డి) ఎక్స్ అఫీషియో సభ్యులు – 4

1) ఎ, బి 2) బి, సి 3) సి, డి 4) ఎ, బి, సి, డి

3. నీతి ఆయోగ్ ప్రధాన విధులు ఏవి?

ఎ) మేధో సంస్థగా వ్యవహరించడం
బి) సమాన అవకాశాల కల్పనకు కృషి
సి) సహకార సమాఖ్య అభివృద్ధికి కృషి
డి) వ్యూహాత్మక దీర్ఘకాల విధానాల రూపకల్పన

1) ఎ, బి 2) ఎ, బి, సి, డి 3) బి, సి, డి 4) సి, డి

4. నీతి ఆయోగ్‌కు సంబంధించని విధి ఏమిటి?

ఎ) ప్రభుత్వ పథకాల అమలుకు సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని వృద్ధి చేయడం
బి) సుస్థిర, సమ్మిళిత వృద్ధికి విధానాలను రూపొందించడం
సి) రాష్ట్రాలకు నిధుల కేటాయింపు, పంపిణీ

1) ఎ, బి 2) బి, సి 3) ఎ, సి 4) సి మాత్రమే

5. నీతి ఆయోగ్ లక్ష్యం ఏది?

ఎ) పౌర భాగస్వామ్యం ద్వారా వృద్ధి
బి) మానవ వనరులను శాస్త్రీయ వనరులుగా మార్చడం

1) ఎ, బి 2) ఎ మాత్రమే 3) బి మాత్రమే 4) ఏదీకాదు

6. నీతి ఆయోగ్ ఎవరి నాయకత్వంలో వ్యవసాయంపై టాస్క్‌ఫోర్స్‌ను ఏర్పాటు చేసింది?

1) రంగరాజన్ 2) శక్తికాంతాదాస్ 3) అరవింద్ పనగరియా 4) అమితాబ్ కాంత్

7. నీతి ఆయోగ్‌లో ఎక్స్ అఫీషియో సభ్యులుగా ఏ శాఖ మంత్రులు నియమితులయ్యారు?

ఎ) హోంశాఖ బి) ఆర్థిక శాఖ సి) రైల్వే శాఖ డి) వ్యవసాయ శాఖ

1) ఎ, బి 2) బి, సి 3) సి, డి 4) ఎ, బి, సి, డి

8. కిందివారిలో నీతి ఆయోగ్ పూర్తికాల సభ్యులు కానిదెవరు?

ఎ) వివేక్ దేబ్రాయ్ బి) వి.కె. సారస్వత్ సి) రమేష్ చందా డి) రేచల్ ఛటర్జీ

1) ఎ, బి, సి 2) డి మాత్రమే 3) సి, డి 4) ఎ, డి

9. నీతి ఆయోగ్ ప్రధాన స్వభావం ఏది?

ఎ) ఉత్పాదక సామర్థ్యం పెంపు బి) కార్యక్రమాల పర్యవేక్షణ సి) మేధోకేంద్రంగా పని చేయడం

1) ఎ, బి 2) బి, సి 3) ఎ, బి, సి 4) ఎ, సి

10. నీతి ఆయోగ్ మొదటి సమావేశం ఏ పేరుతో జరిగింది?

1) చలో ఇండియా 2) టీమ్ ఇండియా 3) స్కిల్ ఇండియా 4) హలో ఇండియా

11. నీతి ఆయోగ్‌లోని ప్రత్యేక శాఖలు ఏవి?

1) పరిశోధనా విభాగం
2) సంప్రదింపుల విభాగం
3) టీమ్‌ఇండియా విభాగం
4) అన్నీ

12. నీతి ఆయోగ్ ప్రధాన సూత్రాలు ఏవి?

ఎ) అంత్యోదయ బి) సమ్మిళిత సి) సుస్థిరత డి) గ్రామం

1) ఎ, బి 2) ఎ, బి, సి, డి 3) సి, డి 4) ఎ, సి, డి

జవాబులు

1–1; 2–4; 3–2; 4–4; 5–1; 6–3; 7–4; 8–2; 9–3; 10–2; 11–4; 12–2

రచయిత: దాసరి రాజేందర్